

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy óra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőség iroda:
 Nagy-Becskerek.
 Zápolya-utca 1-ső szám
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

1 3611
 3 1 2 3
 1145
 12-
 220
 225
 232
 242
 255
 305
 316
 329
 345

402
 413
 424
 444
 459
 514
 531
 545
 546
 603
 617
 641
 645
 114
 434
 655

V. v. V. v.
 3713 3711
 1 2 3 1 2 3

650 350
 704 404
 719 420
 74 443

V. v. V. v.
 3311 3313
 1 2 3 1 2 3

400 500
 425 526
 443 548
 454 600
 511 623
 528 650
 549 712
 610 733
 910 1122
 726 812

Ezen idő
 tt közép-
 vonalán
 vannak

alamely
 el való
 li vizs-
 ag iga-
 lyázati
 ást, az
 sítő bi-
 esetén
 o. é.
 képes
 ni.

azon
 an már
 z adó-
 reztek,
 előny-

ápril
 —21)
 zgató.

ay.
 kézbe-
 tésére

s van

misze-
 si ma-
 felsze-
 etőleg
 ybeni

21-én.
 anos,

A mi agráriusaink.

Nagybecskerek, április 27.

Három napig tartó vita után végre elfogadta a Ház a román kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatot. Agráriusaink, a mennyiben az ellenzékhez tartoznak és ennéltozva tulteszik magukat azon a kötelességen, hogy a szerződés mellett felhozott argumentumokra hallgasanak, feltették magukban, hogy a szerződést alaposan elcsépelik, mielőtt szavazás által eldöl a sorsa. Bethlen András gróf földművelésügyi miniszter egy-kétszer vett magának a felszólalásra alkalmat s fejtegetéseiből mind a kétszer kivilágolt a véghetetlen jóakarát és minden szakba vágó pontnak az alapos ismerete, valamint a fáradhatlan szorgalom, melylyel ez a miniszter, a közjó és különösen a földművelő rétegek érdekében, fontos hivatalát viseli.

Attól az egyoldalú, vakon rohanó elfogultságtól, melylyel agráriusaink telve vannak csak úgy, mint más országok agráriusai is, Bethlen gróf természetesen távol van. Ő ugyanis államférfi és tagja a felelős összkormányának, tehát a tárczája iránt táplált minden gyengédsége és meleg odaadása mellett is mindig szemmel kell tartania az egész állam, az egész nemzet érdekét is. Igaz, mezőgazdánk képezik a leghatalmasabb oszlopát állami épületünknek és földművelésünk főfundamentuma a nemzet jólétének és jómódjának. De fogyasztó nélkül hiába dolgozik a mezőgazda és kiadós fogyasztás nélkül tönkre kellene menni a legvirágzóbb földművelésnek is. Továbbá állam, mely csupán földművelésből akarna élni, ma nem virulhat s nem juthat jóléthez és elszigetelten a viláfgalagtól, csakhamar tönkre kellene mennie.

Az agráriusok egyre azon nyargalnak, hogy a kereskedelmi szerződések által előnyöket szerzünk az osztrák iparnak s ezekért nyerstermelésünkre rovnak áldozatokat. Nos hát, éppen a román szerződésnél van ez a szemrehányás rosszul alkal-

mazva. Nincs már magunknak is iparunk és éppen olyan, a mely bátran felveheti a versenyt az idegen iparral a román piaczon, mely kezünk ügyébe esik? Hogy csak két cikket nevezünk meg, nincs tekintélyes cukoriparunk és nem gyártunk kitünő mezőgazdasági gépeket? És a székely házi ipar, mely a román vámháboru előtt virágzott, a vámháboru alatt azonban elsatnyult, nem hajthat új virágokat, nem éledhet fel újra a szerződés alapján? Munkás székelyeink a vámháboru alatt kivándoroltak Romániába, hogy ott folytassák iparukat; most majd vissza fognak térni s hasznos működésüket ismét a hazában folytatják.

De a gabona és állatbehozatal! jajgatnak az agráriusok, az tönkre teszi mezőgazdaságunkat. Bebizonyította nekik először Lukács, aztán Bethlen, hogy ez egyszerűen nem igaz: a román marha előtt zárva marad az országba való belépés, a román gabona meg csak oly vámmal jöhet be, mely azt teljesen versenyképtelenné teszi; ha pedig vámentesen jön be, akkor lisztünk vegyítésére szolgál, a mely ez által a fogyasztásnak roppant szaporodását éri el, ez a szaporodás pedig messze meghaladja a feldolgozott román gabona mennyiségét, tehát tetemes részben a hazai búzának válik javára.

Magyarország földje mérhetetlen kincs, csak okosan kell kihasználni. Nem szabad mindig csak egy gabona mellett maradni; földünk oly áldott, hogy megterem minden gabonát, a mit rá bízunk. Így pl., mikor a szerencsétlen vásárhelyi eseményekkel kapcsolatban a telepítést említette, a kendertermelésre utalt Bethlen gróf. A mi falusi embereink télen nem tudják mihez fogjanak, mert szemes és kapás termésüket már ősszel tökéletesen betakarították, gyakran már el is verték: végre nálunk is, mint az egész civilizált világon, oly termékeket is kell előállítaniok, melyek télen is dolgot adnak; a nagy gazdaságokat pedig intenzíve kell üzni. A kormány telepít; csendben, nehogy a föld árát felverje, de folyton s kielégítő

mértékben. A kormány a közmunkáknál jövedelmező foglalkozást adhat az embereknek, a legcélszerűbb, legkielégítőbb módon teszi ezt. De hogy télen át azoknak az adójából, a kik egész esztendőben dolgoznak, etesse az embereket és kényelmes semmittevésben tartsa őket, azt nem teheti a kormány, de ne is tegye.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 2. Torontálvármegye központi választmányának ülése.
 Május 8. Megyei fegyelmi választmányi ülés.
 Május 9. Megyei állandó választmányi ülés.
 Május 16. A Torontáli h. é. v. t. rendkívüli közgyűlése.
 Május 20. Tisztviszéki ülés.
 Május 21. Torontálmegye tavaszi közgyűlése.
 Május 21. A nagybecskereki szőnyeggyár-részvénytársaság alakuló közgyűlése.
 Május 26. Városi rendkívüli közgyűlés.
 Junius 29. A tiszai regatta-szövetség amatőr versenye Szegeden.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

— **Keresztjáró napok.** Ápril 30-án veszik kezdetüket a keresztjáró napok. Ez alkalmából a jövő hétfőn, kedden és szerdán reggeli 7 órakor szentmise lesz a r. kath. templomban.

— **A muzslyai telefon.** Serényen haladnak a munkálatok, a melyeknek czélja, hogy a nagybecskereki telefonhálózatba a Muzslya is beilleszkedjék. Az iránynyomás helyszíni szemléjének megejtése végett a napokban bizottság jár kint, a melynek tagjai: Réczey Gyula vasuti főfelügyelő, Reitter Oszkár városi rendőrkapitány és Kakuja Károly, a temesvári posta- és táviradaigazgatóság mérnöke voltak. A szemle eredményeképp a telefon utiránya a következőleg állapított meg: az aradáci utvonalon, ennek megfelelő átalakítása után, végig a t. h. é. v. l. sz. őrházán felállítandó tizenkétágú tetőtesten keresztül, a muzslyai ut bal oldalán vonuló árok hosszában felállítandó oszlopokon a Dénes fele géppárig, innen pedig egyenesen a muzslyai községhez, illetve a később felépítendő új községhez. Az új telefon nyilvános használatra is lesz berendezve s előállításához a város 500 frttal járul hozzá. A munkálatok most már legközelebb újból felvételnek.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A barka-ág.

— Irta: Armand Silvestre. —

I.

Nem volt idősebb negyven évesnél, a mikor a falunkba került plébánosnak, pedig bizony őszbe vegyült sűrű hajával ötven évesnek is beillett volna. Csupán ha olykor-olykor jó kedve támadt, őszinte nevetéséből érzett ki, hogy fiatalabb, mint a minőnek mutatja magát.

Műveltsége, modora és egész megjelenése előkelő származásra vallott. De hát akkor mint jöhetett ide Etiolesba egyszerű falusi papnak? Sokan szerették volna ezt tőle megkérdezni, de nem merték. Félték, hogy ott hagyja a faluját, a hol pedig annyira szerették, még a kevésbbé hívők is. Talán kegyvesztés, elkeseredés vagy csalódott szerelem volt, a mi ide tüzte.

De nem, ne képzeljétek őt valami regényhősnek, mert az igazat megvallva, csak olyan pap volt ő is, mint a többi, azokkal a papos szokásokkal, kenetteljes arckifejezéssel, szögletes taglejtéssel és azzal az éneklő beszédmóddal, a mit a papnevelőben szoknak már meg.

Bizony csak olyan tubákos reverendájú falusi pap volt ő.

Tizenkét éves lehettem abban az időben, s igazán szerettem Marcell abbét. Az egyedüli

ember volt, a kivel jól el tudtam beszélgetni, mert a többi emberek, ha együtt voltak, rendszeren olyan dologról társalogtak, a mit gyermeknek nem szabad hallani.

Kellemesnek találtam az ő társaságát, s jó barátomnak tartottam. Mindig jókedvűnek ismertem, azért is nagyon meglepett, mikor a virágvasárnapi nagy mise után fölmenve a plébániára, azon czélből, hogy Margit néném ajándékát, egy pár gyönyörűen himezett papucsot átadjam neki — sirva találtam. Zsebkendőjével kisírt szeméit törölgette s reverendájának a földön fekvő redőzetén egy barkaágacska hevert. Lehajoltam, hogy fölemeljem a barkát, ő azonban szelid, de határozott kézmozdulattal megakadályozott. Én megzavarodva átadtam a rám bízott ajándé ot és távoztam.

II.

Téli táj, a fák ágain zuzmara-csipke, a hosszú park csupasz falkerítéséből kihajló száraz fák. Az éj leszál, a sivár égen nincs egyetlen csillag sem, mindenfelé az elhagyott vidék fagyasztó néma csendje. A szemhatáron a régen lenyugodott nap egy-két téveteg sugara egy messzefekvő tanya körvonalait látatja.

Egy fiatal katonatiszt köpenyegébe burkolva leszál a lováról s gyalog siet egy alacsony rácsos kapu felé.

Semmi nesz, csak a ló prüszkölése hallat-

szik. A kis kapu nemsokára kinyílt s egy női alak bontakozott ki a sötétségből.

A fiatal ember kitarja feléje karjait, egy önkénytelen kiáltás tör ki kebléből s magához öleli a nőt. A fátol között is megtalálja az ajkakat, a melyek csókjait visszaadják. Az ölékezés közben hirtelen szétbomlik a nő haja s az éjnél is sötétebb haj hullámszerűen omlik le vállairól. A férfi a sötétben ajkaival keresi s meg is találja a szép sima homlokot, — a szemet, melynek pillái arczát olyan édesen csiklandozzák — a bársonyarcot, a melynek forrósága eláruja a sötétben is a rózsás pirosságot, — s mindenekfölött megtalálja a száját, a félig nyitott ajkakat az elragadtatástól összehorított fogakkal.

Meddig fog tartani ez az eszeveszett ölekezés? Mit törődnek ők avval? Ez a gyönyörűség egy perc alatt az örökkévalóság érzetét kelti föl bennük.

A ki nem érezte még azt a boldogságot, a mikor lénye átszellemülve összeforr azzal, a kit szeret, az átkozhatja balga végezetét, amely élni engedné.

Az éjféli közelgett s ők még mindig egymás karjai közt voltak, s még mindig nem beszéltek. Messziről, a tanyai házak ablakaiból világosság tünt fel, mint megannyi halvány csillag.

— **Eltűnt gyermek.** Özv. Wetzel Péterné szerbcsanádi lakosnak tíz éves Péter nevű fia pár nap óta eltűnt. A fu körözését a nagyszentmiklósi szolgabíró elrendelte.

— **A bókai szerb pap sajtópöre.** Nagyváradról írják: Érdekes sajtóügyet tárgyalt tegnap az itteni esküdtszék. A „Zasztava“ 1892. évben azt írta, hogy Koits Demeter bókai szerb lelkész gyilkosságra bujtogatót. A közleményt nyolczan írták alá, kik ellen sajtópert indítottak. A vádlottak: Szietsits, Trakin és társai tagadták, hogy az illető közleményt ők küldték volna, ők írták volna alá, minthogy bizonyíték nem volt, az esküdtszék felmentette őket.

— **Részegen a másvilágra.** Basahidról írják, hogy ott Miletin Káta 62 éves asszony töménykénsavval megmérgezte magát. A szerencsétlen asszony nagyon szerette volt a pálinkát és tettének elkövetése előtt is két napon át folytonosan ivott.

— **Lövöldöző Nagy Sándor.** Nagyszentmiklósról rejtélyes gyilkossági kísérletet jelentenek, a melyet Kovácsik József 63 éves csizmadiamester e hónap 22-én éjjel saját neje ellen követett el. Kovácsik ugyan is nem tudván aludni, úgy hajnali két óra felé az ágyban felülve valami Tatar Péter féle könyvből Nagy Sándor, a világhódító király történetét olvasgatta. Egyszerre felugrott az ágyból s ruháit hirtelen magára rántva a konyhába ment, a hol a vásáros ládából egy hatlövétű forgópisztolyt vett ki s avval a vele egy ágyban nyugodtan alvó nejeire lött. A lövéstől talált asszony menekülni akart, de férje visszatartotta. A szegény nő kiből patakozott a vér, kétségbeesetten könyörgött, hogy: ember mit akarsz, bocsáss el! a dühöngő megint az asszonyra lött. Iszonyu dulakodás támadt közöttük. Végre sikerült a nőnek elmenekülni, miközben férje harmadszor is utána lött. Azután tettétől megrémülve a forgópisztollyal jelentkezett a község házában. Kovácsikot letartóztatták s a büntető bíróságnak adták át. Itt mondta el tettének részleteit: nejét, kivel 42 éve él házasságban együtt, csak meg akarta ijeszteni és nem meggyilkolni s hogy azt sem tudta, hogy a pisztoly töltve volt. A súlyosan megsérült nőt, kit a lövés nyakán és hátán talált, az ottani „Berta“ kórházba szállították. Kihallgatván előadta, hogy férjével a napokban heves öszeszólalkozása volt, mert a házat az ő tudta és beleegyezése nélkül, leányuk mellőzésével fiára iratta. Nem lehetetlen különben, hogy tudákos csizmadia agyát Nagy Sándor története zavarta meg.

— **Öngyilkos fogoly.** Az alibunári csendőrség a napokban egy román parasztot fogott el, kit gyújtogatással gyanúsítottak. A csendőrök bekísérték a foglyot a község háza

Nagyot sóhajtottak mind a ketten, aztán egymás szemébe néztek, s mintha a sötétben még jobban, még mélyebben láthatnának egymás lelkébe, mint világosan.

Végre a nő kibontakozott a férfi karjaiból, s megfellebbezve a kegyetlen térről, lehajolt, hogy virágot szakítson szerelme számára emlékül, ez éj emlékeül, melyen megsküdtek, hogy egymáséi lesznek mindörökké. A mint lehajolt, virág helyett egy vékony, kis barkaág akadt a kezébe; fölvette, megcsókolta és neki adta.

Egy perczel később nyikorgott a kis kapu, majd a vágató ló dobogása hallatszott eleinte erősebben, aztán mind gyengébben, míg végre a zaj elhalt... Néma csend...

III.

Ez már valamivel később történt — talán husz évvel aztán, hogy Méré ezredes eljött látogatába a falura Margit nénihez, a kinek hajdanában udvarolt is s a ki Marcel abbéban Saint-Cyri iskolatársára ismert.

Ő beszélt el nekünk, hogy ez a szegény etiolles-i pap eszevesztetten szerelmes volt egy halátlan teremtésbe s aztán csalódott szerelme bánatában pappá lett.

Hiába, akár hisz az ember az evangéliumban, akár nem, egy ilyen hatalmas szenvedély számára sokkal szebb és kevésbé megalázó befejezés ez, mint a szesz és az orgiák. Ebben mindig fölülte állnak a vallásos emberek a többiek, mert van egy eszményük, melyhez két

börtönébe s mialatt ebédre távoztak, az felakasztotta magát az ajtófélfára. Milosevics pancsovar kir. ügyész dr. Gonda törvényszéki orvos kíséretében nyomban a helyszínére utazott.

— **Életuntak.** Egy nagy kiskindai német házaspár a legnagyobb egyetértéssel itta el rövid idő alatt házat és két telek földjét. Mikor mindennek végére jutottak, az utolsó kakast meg párnát is leeresztették a garaton, a házbéres szoba keserű magányában, üres kancsó mellett végzetes terv fogalmazott meg agyukban. Koplalni, éhen halni nem akartak, ivás nélkül sivar lett volna nekik az élet: ahhoz meg sokkal szeledebbek voltak, semhogy a szocialisták vagy az anarchisták közé szegődtek volna. Elhatározták tehát, hogy véget vetnek az életüknek. Valami olyan halált kívántak, a mi ivással legyen egybekötve. A mérgepothar választották. Beállították N. patikájába és előadták életük szomorú történetét és valami jó mérget kértek. A patikus megszánta az életunt házaspárt és azon törte a fejét, hogy, habár mérgekeverő létre mérget nem szabad adni, mivel szolgáljon ezeknek a boldogtalannak, hogy kihajtsa elméjükből a végzetes elhatározást. Adott hát nekik olyan italt, amitől a német szalad. Használati utasítást is adott hozzá a furfangos Aeskulap. Hogy zárkozzanak be a szobába és a kulcsot is dobják ki az ablakon, hogy a szomszédok ne is gyanítsanak semmit. A vett gyógyszerrel hazabandukoltak az életuntak. Utasítás szerint bezárkoztak. Egymástól érzékeny bucsut vettek és kiürítették a végzetes mérgepothart. Ezzel egymás nyakába borulva várták a hatást. Nem is maradt el. Fertály óra múlva már ész nélkül futottak volna a halál torka elöl, de az ajtón ki nem mehettek, az ablak meg oly szűk volt, hogy ki nem bujhattak rajta. Hát biz a mérgepothar czudarul elbánt velök. Annyira kitisztította eszöket a sötét világfájdalomtól, hogy örökre elment a kedvök mindenféle pohártól. Azóta a legnagyobb életkedvvel láttak munkához és napszámra dolgoznak.

— **Paraszttragédia.** Kécsáról írják, hogy ott általános részvétet kelt a szép Branyován Mileva tragikus sorsa. A szépségéről híres leány halálosan megszerette Nikulesku Györgyét. A nyalka, jómodu legény igaz szível viszonzta a leány szerelmét. Már a lakodalom napja ki is volt tűzve, a mikor a legény tifuszba esett és egy heti betegeskedés után meghalt. A szép Milévát annyira lesújtotta kedvesének halála, hogy buskomorságba esett; hiában vigasztalták szülői, rokonai, a kétségbeesett leány a temetés után harmadnapra kiment kedvese sírhalmához és ott egy üveg szerezcsika oldattal véget vetett életének.

— **Rablók az országon.** Mokrinnból jelentik, hogy Radojcsin Makra odavalló lakosnőt az éjjel utonállók kirabolták. A valkányi csendőrség erősen nyomozza a rablókat.

sebbeesésükben menekülhetnek. Az már aztán mindegy, hogy ez az eszmény igaz-e, vagy hazug.

A halálra kintott szerelmes öszinte lelkének egész fájdalmával ragadta meg ezt a gondolatot, eltökélt szándéka lévén a keresztre feszített iránt való szeretetében feledni minden emberi gyöngöséget és gyöngédséget.

Az idő kegyes volt iránta, sebeit begyógyította és világi gyönyörök iránt érzett vágyait lassanként kioltte szívében. Annak a képe is, a kiért anyit szenvedett, mind jobban elhomályosodott emlékében, míg végül elveszett a Szűz Mária szüzi nimbusának fényében.

Jó pap lett belőle, a szó legnemesebb és legigazibb értelmében, a ki egészen hivatásának élve, érdemeiért itt a földön jutalmat nem keresett.

Egy napon azonban mégis felszakadt a már már behegedt seb. Virágvasárnapon a templomba lépve, meglátta a sok barkaágot a hívők kezében s egyszerre maga előtt látta nem Jézust, a ki a számára hátán diadalmasan vonult be Jeruzsálembe, hanem őt, egykori szerelmesét, a mint csókoktól égő ajkakkal felé hajlik s átnyújtja örökös szerelmük hazug zálogát.

Lelkiismerete elfogódott, látva, hogy még mindig ilyen gyenge tud lenni a régi emlékekkel szemben, hazament s a barkaágot kiejtve kezéből, kimondhatatlan fájdalom vett rajta erőt és sirt keservesen, mint egy gyermek.

— **Gazdátlan dolgok.** Tegnap este a szerbtemplomban az esti istentisztelet alatt egy nikkell-zsebóra találtatott, lánczozal és egy bronz ötvözetű pénzdarabbal. — Ugyancsak tegnap este két gazdátlan pejkancza is előhajtott. Az illető tulajdonosok igazolás után átvehetik a rendőrségnél.

— **A katonák extraruhája.** Lobkowitz Rudolf herceg, budapesti hadtestparancsnok legközelebbi rendeletet bocsát ki, amelylyel a legénységnek és a tiszteknek el fogja tiltani azoknak az extraruháknak a viselését, amelyek színben, szabásban stb. nem felelnek meg tökéletesen a főrifestnek. A hadtestparancsnok e rendelettel annak akarja útját állani, hogy nálunk is divatba jöjjön a katonai gigerliség, a mely ellen a német császár nemrég kemény be-szédet mondott.

— **x —** A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk Kovács Gedeon helybeli ruhatermeire, hol bécsi, berlini és párisi legutolsó divatszertint teljes női konfekciók, női és gyermekruhák, bel és külföldi gyártmányu szalon-szővetek a legnagyobb választékban kaphatók. Mérték szerinti megrendelések a legpontosabban teljesíttetnek. Szabott árak. Szolid kiszolgálás.

— **x —** Az első permetezés időszaka küszöbén nem győzzük szőlőgazdáinkat eléggé sürgősen figyelmeztetni, hogy a permetezést, melyet különben a magas miniszterium már kötelezőleg is elrendelt, kellő időben foganatosítani el nem mulaszták, mert csak ekként vehetik elejét a veszedelmes szőlőragály, a peronospora terjedésének. A permetezők beszerzése dolgában jó lesz óvatosnak lenni, mert sok rossz permetezőt kínálnak mostanában mindenfelé. Melleleg emlíjük fel, hogy a jó permetezők közt a legjobbnak találtuk a Mauthner budapesti magkereskedő „Unicum“ nevű permetezőjét, mely igen könnyen jár, kitünően permetez, soha el nem romlik és a mellett a legolcsóbb is, a mennyiben az egész permetezőnek ára 14 frt 75 kr.

S z i n h á z.

Sarah grófnő.

— O h n e t színműve. —

Canalheilles gróf, akinek tábornoki uniformisa alatt fáradtan dobogó szívében a szerelem másodvirágzását szinte apri szeretetérzéssé higitotta a felette elvonult évtizedek száma, elhagyatottsága tudatának egy elemestaris kitérésében megkéri O'Donnor Sarah grófnőt, aki beleegyezése előtt De Cygne Blanche, a tábornok unokahuga és Severac Pierre kapitány a tábornok hadsegéde, tehát a kéijéhez legközelebb állók tanácsait kéri ki. Sarah grófnő szívében öntudatlan szerelem ég a derék, férfias Pierre iránt és amikor férjhezmenetele dolgában tőle tanácsot kér, azzal a titkos utógondolattal teszi ezt, hogy ez alkalommal a világosság egy sugara vetődik majd arra az érzelmi khaoszra, amely benne sötétlik. Mikor aztán Pierre, akit ugyszólván fiui kötelékek fűznek a dereshaju tábornokhoz, nem minden benső küzdelem nélkül a maga részéről is hozzájárul a tábornok boldogságához — Blanche már azeleőt kész örömet javasolván ugyanezt — Sarah a kétségbeesés csirájával szívében igent mond a tábornoknak. A házasság megtörténik és Canalheilles gróf boldog: nem úgy azonban Sarah, a ki Pierre-vel való mindennapos együttlétben csakhamar tudatára jön, hogy szíve a derék Severacé. Elbukik és demoni természetű egész ördögös varázsával hálózza körül a szegény Pierret, a ki a derék tábornok, második atyjává vált barátja irányában elkövetett rut halátlansága nemsokára a keserű megbánás érzetével tölt el. Hogy elszakítsa magát, Algirba való helyzetetését kéri. Miután hasztalan igyekezett róla lebeszélni, a tábornok nehéz szívvvel adja beleegyezését szinte nélkülözhetlenné vált fiatal barátja távozásához. Sarah a szerelmes nőtény vadságával erőszakol ki Pierretől egy utolsó találkát. Az eddig nehézkesen döcögő darab itt lendül a dráma valamelyes magaslatára: Blanche, a ki szintén szerelmes Pierrebe, egy függöny mögött önkéntelen tanuja néje és Pierre bünös beszélgetésének. A halállal szívében készűl távozni, de a tábornok váratlan belépte mozdulatlanlanságra készíti. Sarah és Pierre nem menekülhetnek: a katasztrófa elkerülhetetlennek látszik. A szegény Blanche, aki e borzasztó pillanatban leányos mivoltából egy csapásra nővé magasztosul, ekkor heroikus elhatározásra jut: mosolyt erőltetve halálsápadt arczára előlép és a nem egészen meggyőzött tábornoknak tudtára

adja Pierre-rel való eljegyzését. Pierret a porig sújtja Blanche hősi önfeláldozása: Sarah azonban cigánytermészetű egész nyersségével (talált gyermek volt s O'Donnor grófnő könyörületből nevelte fel) tiltakozik a katasztrófa elhárítása ellen, mert szerelmének vakságában azt hiszi, hogy Blanche önfeláldozása egy ravasz kis leány sikerült coupjánál nem egyéb. Kész magától mindent eldobni, de egy pillantás a kétség ördögétől kizött tábornokra elfojtja háborgó indulata kitörését, sőt ő maga teszi az imádott férfi kezét a Blanche kis kezébe. Mikor az Algirba ment fiatal pár első levele megérkezik, amely Pierré-ék boldogságáról beszél, a boldogtalan Sarah egy örízetlen pillanatban a tó mély vizébe temeti magát. Ez a Sarah grófnő története, amely Ohnet ugyanilyen című regénye után készült. Amint látják, nem bővelkedik valami eredeti motívumokban, szinzerűség tekintetében pedig határozottan elhibázott, meg lévén ugyanis az a regényekből vedlett színművekkel közös nyavalyája, hogy a felvonásvégek számára keresett hatásos zárójelenetek a cselekmény tagoltsága rovására esnek. A Vasgyáros-t meg sem közelíti, aminek legeklatansabb jele, hogy a Vasgyáros szentimentális lelkületű közönségének egy pillanatra sen volt alkalma a legárvább könyecsepcskét is kisajtolni s az óvatosságból elhozott zsebkendők érintetlenül heverhettek illatos rejtékhelyeiken. De még ha a darab maga alkalmas is lett volna rá, hogy az érzékenyebb lelkületűeket megrikassa, a tegnapi előadás becsületesen rászolgált, hogy a fel-szökkenő könyek meg ne nedvesítsék a közönség szebbik felének szeméit, igen tanulságos módon illusztrálván ugyanis annak a szellemes francia mondásnak az igazságát, hogy: du sublime au ridicule il n'y a un pas. Szegény Ohnet! Ott, hol a leghatályosabb módon igyekeznek a köny-mirigyekhez fordulni, a közönség önkéntelen mosolyra futorodott. Az előadás vonatott lassúsága, az előadók legtöbbször üres, kongó pathosa, a szerencsétlen Szathmáry ügyefogyottsága, Kecskeméti Irmának, akiben egy csepp se volt a Sarah démoni mivoltából, siránkozása mindig egyformán siránkozása megölték volna — bocsánat a kemény szóért — még a rézkigyót is. Egy-egy emely modorosságtól eltekintve, valamennyire elfogadható alakítás csak Molnár Vilma, Kápolnai, Sziklai és Szébeny (különösen az utóbbi kettő) nyújtottak, de hát ezek utóvégre is csak mellékszerepek vívői voltak s így az előadás egészének balsikerét helyre nem hozhatták. Ne bántuk tehát ilyen körülmények közt a drámát kedves direktor ur!

Táviratok.

Győzelem a bizottságban.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház igazságügyi bizottsága ma folytatónlag tárgyalta a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Gróf Zay Miklós a fakultatív kötés mellett tör lándzsát: panaszolja, hogy a szabadelvű párt nem biztosítéka, hanem veszélyeztetője a közjogi alap fenntartásának. Most is a közjogi ellenzéken keresi fegyvertársait.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter a közjogi ellenzékét nem tartja fegyvertársnak, csak a szőnyegen forgó javaslat támogatójának.

Báró Prónay Dezső szerint a javaslat szükséges rossz. Sokkal szabadelvűbb forma a fakultatív: indítványt azonban eziránt nem tesz, mert úgy sem lenne eredménye. Pártolja a javaslatot abban reményben, hogy a részleteknél az anyakönyvek vezetése a lelkészre bízatik s egyéb módosítások is elfogadhatnak.

Hieronymi Károly belügyminiszter kifejti, hogy 4900 anyakönyvi terület kell. Az anyakönyvvezetők könnyen hozzáférhetők lesznek s fizetésük nem lesz nagy teher az államra.

Ezután a bizottság nagy többséggel elfogadta a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Kedvező hírek.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Pesti Hírlap“ egy tegnapi cikkére reflektálva gróf Széchenyi Gyula, Károly Lajos főherceg udvarmestere, a nevezett lap mai számában kijelenti, hogy hiva a kötelező polgári házasságnak. A gróf ezen nyilatkozata a konzervatív köröket igen kellemetlenül lepte meg.

Izgalom az osztrak-magyar bank ellen.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Plener osztrak pénzügyminiszter ma kijelentette, hogy nem fogadhatja el az osztrak-magyar bank javaslatát. Együttal hozzátette, hogy akkor, a midőn a bank proppozícióit visszautasítja, módot fog találni a közvélemény megnyugtására. Az osztrak fővárosban a pénzügyminiszter nyilatkozata rendkívüli föltűnést kelt.

A bécsi parlamentben roppant indignáció uralkodik a „Neue Freie Presse“ azon tapintatlan eljárás felett, hogy az Osztrak magyar bank ajánlatát közölte. A mai ülésen interpellálták e tárgyban Plener pénzügyminisztert, szigorú vizsgálatot követelvében ebben az ügyben. Plener azt jelentette ki, hogy az osztrak kormány ugyssem fogadja el a bank ajánlatát, az interpelláló erre visszavonta javaslatát. Plener beszéde folyamán kijelentette, hogy a bank hiába akar a valuta rendezésén nyereszkeskedni. Ha nem jön létre az egyezség, a monarchia mindkét felére kiterjeszhető új bankot fognak létesíteni.

A makói szocialista-fészek.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Makóról telegrafálják: Az alispán egy hírlapiró előt odanyilatkozott, hogy a szocializmust legújabbban hurcolták Makóra Békésmegyéből, Hódmezővásárhelyről. Lázító iratokat kezdtek terjeszteni, azóta Makó valóságos filáléja Hódmezővásárhelynek. A lázító iratok közt legveszedelmesebb az a füzet, melynek címe: Jönnek a szocialisták! Irta a munkások egy igaz barátja. Egy passzusa így szól: A törvények tőnkre teszik az országot. Legveszedelmesebb izgató Hegedüs Szabó Bálint kiszolgált katona, ki lázítás miatt börtönben is volt. Hieronymihez 1893. júniusban kérvényt is intézett, melyben „a népek milliói felet tyáskodó minisztert kéri, hogy a munkások adóhátralékait a törvénytelenül uralkodó birtokos osztályra hárítsa át.“ Azóta szemmel tartják őt és tiz veszedelmes czinkosát.

Budapest új főpolgármestere.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hir szerint a székes főváros új főpolgármestert kap. Ráth Károly főpolgármester nyugdíjba megy s helyébe vagy Márkus József, az új polgármester, vagy Morzsányi Károly képviselő lép. Kamermayer polgármester is lemond betegsége miatt.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A külső kerepesi-uton levő Goldberger és Czerkovitz-féle óriási faraktárt éjfélok három helyen felgyújtották. A nagykiterjedésű faraktár teljesen leégett. A kár fél millió forintot tesz.

A czeplédi téglagyár pusztulása.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Czepléről telegrafálják: A czeplédi téglagyár, amelyen most építkezési munkálatokat végeztek, tegnapi éjszaka összeégett. Kilenc munkás halálát lelta a romok közt.

Lázár Béla é.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lázár Béla, az ismert magyar sportsman nem halt meg, sőt állapota javul. (Egy fővárosi lap ugyanis ma azt ujságolta, hogy a kitűnő magyar urlovas, kit nagyfokú idegbaja miatt a Schwartz-er-féle gyógyintézetbe szállították, tegnapi este meghalt. Szerk.)

Öngyilkosság vasuton.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Wertheim budapesti mérnök tegnapi reggel Bécsbe utazott. Utitársainak legnagyobb és legkínosabb meglepetésére nyílt pályán a gyorsvonatról leugrott. Wertheim súlyos sérüléseket szenvedett. Meggondolatlan tettét állítólag elmezavarban követte el.

Koronás házasságközvetítő.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból telegrafálják: Victoria királynő, hir szerint, ismét házasság létrehozásán fáradozik, amely az orosz és angol uralkodóházat újabb kapcsolással fűzze össze.

Nyilttér.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel van szerencsém megkérni, miszerint alábbi sorokat „Torontál“ cz. becses lapjában közléstenni méltóztatassék:

A „Határőr“ cz. Pancsován megjelenő hetilap f. évi 7. számában egy rágalmazó cikk jelent meg, mely engem szemtelen megtámadtatásnak tesz ki, a mennyiben benne az van mondva, hogy az itt helyben megtartott egyházi választások alkalmával én a népet a polgári házasság ellen való izgatással ámitottam el s emiatt bukott az oppozíciót képező közs. előjáróság pártja. Annak idején a házugság kiderítésére megkértem volt fentnevezett lap szerkesztőjét, hogy e rossz hiszemű állítások megczáfolása czéljából „Határőr“ czimű lapjában tegye közzé az e végett oda küldött igazoló leveletemet, a mit Feyman Gyula ur vonakodott megtenni, valószínűleg

Bogdán István ur személye iránt adózó háláérzetből, a miért ez utóbbi neki jó sok zsiros kliens kezére kaparit; avagy Feyman ur is ehezik állomásom után?...

Hogy tehát a helyzetről hü képet szerveznek mindazok, a kik fent megnevezett lap rágalmazó cikkét elolvasták, előadandom az esemény valóságban történt lefolyását. Az egyházi választásnál távol volt minden politikai irány; érdekelve voltam én épp úgy mint Bogdán István községi jegyző ur is. Személyes gyűlölet állított bennünket egymás ellenében, nem pedig politikai nézet. Házugság, hogy én a népet tudja Isten miféle szédeltéssel ámitottam volna a kormány polgári házasságról szóló törvényjavaslatára ellen. Kevés szóval illusztrálva a köztém és Bogdán István jegyző közötti viszonyt, a kérdéses cikk gonosz intenciója világlatban lesz h-lyezve. Bogdán István k. jegyző halálós boszuval van ellenem eltelve bizonyos családi ügy miatt s ezért felhasznál minden alkalmat, hogy nekem árton; macchiavellizmusi törekvései állásomtól akarnak megfosztani. Ezek ugyan nem válnak sem dicsegetésre, sem dicőségére!

Sajnos, hogy a jelenlegi politikai helyzet oly fatalis következményeket ró fel ártatlan személyekre is, a kik minden politikától távol tartják magukat s a szegénységgel küzdőknek az egzisztencia kérdésében; a szerencsétlen nemzetiségi agitálás korszakában bosszuvágyó emberek eszközt találnak embertársuk egzisztenciáját megtámadni, rászóván hazug koholmányokat.

Ezek után úgy hiszem, hogy hazafium kötelességemet teljesítem, ha megkérem fölöttes hatóságainkat, miszerint ne engedjék magukat vak eszközökként bosszu vágytól uralt egyének által használtatni, hanem közvetlen s alapos meggyőződés után a méltó büntetést a bűnösnek szabják ki, egyben szem előtt tartásuk azt is, hogy az ily rosszhiszemű ajánlás, mint a milyen pl. a „Határőr“ ben megjelent cikké, nem bír más czéllal, minthogy árton s bosszút elégítsen ki — csak hogy jó magam is épp úgy mint akár Feyman ur, akár Bogdán — fia vagyok Magyar-honnak, s azt tisztelem s szeretem — azt mint hü katona fegyverrel védem s mint tanító oktatás terén szolgálom. Mondjanak inkább ök bucsut e hazának s menjenek Sziberiába, mert ott boldogulhatnak ily intenciójú cikkekkel.

Bárányoson, 1894 ovi április 20 án.

Mély tisztelettel

Buzsigan György, községi tanító.

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

5714. kig. ex sz. 1894. (304—2.1)

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa részéről ezennel közzétetik, miszerint a városi lovas- és gyalog-rendőrségnek, kézbesítők és hivatalozgák részére az 1894. évi nyári idényre szükségelt következő ruhakészlet s lábbelik és pedig:

- 38 drb zubbony erős vászonból,
- 5 " " " gácsi posztóból,
- 38 " pantallon erős vászonból,
- 5 " lengyel nadrág gácsi posztóból,
- 34 " sapka kék posztóból,
- 9 " kalap,
- 38 pár cipő borjubőrből,
- 5 " csizma fejelés beszerzése tekintetéből árlejtési határnapul 1894. évi május hó 10-nek d. e. 9 órája tüzetik ki a városi épület II. tanácsnoki irodában, melyre vállalkozni szándékozók 10 százalékos bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyek az árlejtést megelőző nap déli 12 óráig 50 krros bélyeg és a kikiáltási árnak megfelelő 10 százalékos bánatpénzzel ellátva a II. tanácsnoki hivatalnál adandók be.

Az árlejtési feltételek a városi számvérvésnél a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi április hó 23-án.

Krsztics János,
polgármester.

5155. ki. ex szám 1894. (294—2.2)

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek városa részéről ezennel közzétetik, miként a gimnáziumi épület kibővítése feletti munkálatok kiadása céljából zárt ajánlati versenypályázat nyitattik, melyre vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak, hogy 50 krros bélyeg és a 36428 frt 80 krnyi kikiáltási árnak megfelelő 5 százalékos bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat 1894. évi május hó 20-ig délelőtti 11 óráig Zachariás József városi tanácsnoknak annyiival is inkább beadják, minthogy később érkezett pályázatok figyelembe vételét nem fognak.

A tervek, költségvetés és feltételek ugyancsak fenti tanácsnoknál a hivatalos órák alatt naponta betekintethetők.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi április hó 25-én.

Krsztics János,
polgármester.

5929. ki. szám 1894. (303—2.1)

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa közzéteszi, miként a város belterületén levő kőhidak és átvezetek kijavítási munkálatait 1894. évi május hó 8-án d. e. 9 órakor tartandó árlejtésen kiadja s erre vállalkozni szándékozók a 318 forint 85 kr. előirányzati összegnek megfelelő 10 százalékos bánatpénzzel a II. tanácsnoki irodába ezennel meghívja.

A költségvetés az árlejtés napjáig a hivatalos órákban ugyancsak a II. tanácsnoki irodában betekintethető.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi április hó 25-én.

Krsztics János,
polgármester.

7888. tkvi szám 1893. (296—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közzétette, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak, Tosity Doda, Vuka Vuk, Pretz szül. Princz Sarolta, Stanaitz Vászta, Bozsa, Szvetozár és Tohnác Rada tarrasi lakosok végrehajtást szenvedők

elleni 583 frt 26 $\frac{1}{2}$, kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Tarras község határában fekvő 7. számú tkvben foglalt 12. hr. sz. és 7. öi. számú ház és beltelek 175 frt kikiáltási árban, az ugyanazon tkvben foglalt 957/b. és 1021/a. hr. számú ingatlanok, tehát végrehajtáson kívül álló Kojcsito Steva jutaléka és 135 forint kikiáltási árban s végre ugyanazon tkvben foglalt A. † alatt 1843. hr. számú szőlő 52 frt kikiáltási árban 1894. évi május hó 22-ik napjának d. e. 10 órakor Tarras községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság tkvi irattárában és a tarrasi községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén a kir. járásbiróság tkvi hatóságánál, 1894. évi február hó 9-ik napján.

Jakabffy, kir. jbiró.

7883. tkvi szám 1893. (297—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közzétette, hogy az államkincstár végrehajthatónak, Miátov Zsiván, Krsztin Mladen, Miátov Krisztina, Ludoski Bogits és Ludoski Paja tarrasi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 114 forint 41 $\frac{1}{2}$, kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Tarras község határában fekvő 40. sz. tkvben foglalt A. † a. (69—70.) hr. sz. és 41. öi. sz. ingatlan 180 forint kikiáltási árban, ugyanazon számú tkvben A. † a. 1817. hr. számú ingatlan 820 frt kikiáltási árban a tarrasi 358. sz. tkvben A. I. a. 732, 1428. és 1724. hr. számú ingatlanok 52 frt kikiáltási árban 1894. évi május hó 18-ik napjának délutáni 3 órakor Tarras községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbiróságnak tkönyvi irattárában s a tarrasi községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóság Törökbecsén, 1893. évi december hó 31. napján.

Jakabffy, kir. jbiró.

303. sz. 1894. (295—3.1)

Árlejtési hirdetmény.

Perlasz község képviselő-testületének 1892. évi márczius hó 7-én 31. sz. alatt, 1892. évi október hó 3-án törvényhatóságilag 1284. szám alatt jóváhagyott, valamint a folyó évi április hó 19-én 24. kgy. számú képviselő-testületi határozatok kifolyásából a volt Petrovits-féle, jelenleg község tulajdonát képező ház teljes tatarozása és átalakítása lett elrendelve.

A munka 3377 frt 11 kr-ra van előirányozva.

Az árlejtés folyó évi május hó 7-én a község házában fog megtartatni, a mely időtartamon belül a költségvetés és tervrajz is bármikor betekinthető.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, hogy 10 százalékos bánatpénzzel ellátva az árlejtés napján megjelenni szíveskedjenek.

Perlasz, 1894. évi április hó 24-én.

Ivánovits, Miskóv,
jegyző. bíró.

G Ö R Ö G - T Ū Z.

Szoba-, kerti-

és

szabadbani tűzijátékot

igen szép választékban ajánl

Rósa Ignácz,
(298 3.1) Nagybecskerek.

Borjugyomrot

legmagasabb árak mellett vesz

Leopold Samel, Teplitz, Csehország.
(287—3.2)

Kaszinó-kert megnyitás.

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy a

Kaszinó kerti helyiségei

mai nappal megnyitván, becses rendelkezésére állanak.

A lehető legsűrűbb látogatásért esd

mély tisztelettel

Marcoin Jenő,

(293—2.1)

kaszinói vendéglős.